

OKRUHY BAKALÁŘSKÉ SZK

1. Zařazení informační vědy do systému věd; předmět informační vědy, historie a vývoj informační vědy a osobnosti, které k němu přispěly; teorie a disciplíny informační vědy; metody informační vědy; vysvětlení pojmů „data“, „informace“, „znalost“, „dokument“ a „informační zdroj“; sociotechnické informační systémy; informační společnost a informatizace společnosti; nová informační povolání; současné trendy v informační vědě
2. Trendy vývoje informačních služeb; typologie a rozdělení informačních služeb; efektivita informačních služeb; informační systémy a instituce působící v okruhu informačních služeb; specializované informační fondy; problematika elektronických knih; knihovny a e-government; problematika konkurenčního zpravodajství; kulturní a kreativní průmysly
3. Komunikační akt, jeho podmínky a složky; informační pramen a dokument; fyzická forma dokumentů, členění dokumentů podle původnosti, stupně zveřejnění, míry kontinuity (příklady); geneticko-funkční bloky dokumentů (příklady); specifická textových dokumentů a jejich typy (příklady)
4. Vývoj knihovnictví po roce 1989, koncepce rozvoje knihoven, knihovnická legislativa, rozdělení knihoven dle knihovního zákona, veřejné knihovnicko-informační služby (VKIS), základní knihovnické procesy, vliv moderních informačních a komunikačních technologií na strukturu služeb, knihovnických procesů a na organizaci práce, práce s uživateli v knihovnách, význam knihoven v oblasti rozvoje čtenářství a čtenářské gramotnosti, informační gramotnost a informační vzdělávání a jeho propojení s celoživotním vzděláváním, měření hodnoty veřejných služeb, metody umožňující srovnávání práce knihoven a z toho vyplývající změny v jejich managementu, hlavní trendy vývoje knihoven.
5. Počítače - základní terminologie; druhy PC, složení PC, periférie a přídatná zařízení, aktuální trendy; základní dělení softwaru; operační systémy; bezpečnost a zálohování dat; počítačová hygiena; mobilní technologie a jejich dopad na společnost; využití mobilních technologií při práci s informacemi a vzdělávání, druhy mobilních zařízení, mobilní operační systémy apod.
6. Historie a vývoj internetu; aktuální trendy (např. Web 2.0, Web 3.0, ...); vyhledávání na internetu – nástroje a možnosti; informační architektura; prezentace informací na internetu; internetový marketing (SEO, SEM, ...); příležitosti a rizika online sociálních sítí; internet ve vzdělávání; hrozby na internetu; psychologie a internet (disinhibice, závislosti, virtuálně reálné hry, ...)
7. Funkce a druhy médií; roviny komunikace; klasifikace mediálních produktů; jakými způsoby média zkreslují realitu?; základní sociální a ekonomické trendy ovlivňující média; druhy mediálního působení; moc a média - propaganda, cenzura, PR, spin doctoring; knižní trh v ČR, marketingové a promo strategie užívané na knižním trhu, základní rysy tzv. nových médií

8. Knihovní systém - základní pojmy; informační systém knihovny; katalog - funkce a požadavky, rozdělení do modulů; generace, příklady, trendy; standardizace v knihovnictví; problémy konzistence dat a zpětné compatibility; bibliografický popis dokumentů, bibliografický záznam, pravidla pro vytváření záznamů, pravidla pro obsah a formu záznamů, AACR, ISBD, MARC, formáty založené na XML; přístup k bibliografickým záznamům, selekční údaje, záhlaví, autoritní báze; funkční požadavky na bibliografické záznamy - FRBR, nové trendy a alternativy v popisu dokumentů
9. Základní terminologie, druhy EIZ, licence a financování EIZ, volně dostupné zdroje a open access, profesionální zdroje informací (komerční databáze, databázová centra), digitální knihovny, katalogy, informační brány, discovery služby, citační databáze, citační software, technologie a standardy v oblasti EIZ, trendy v oblasti uživatelského rozhraní EIZ, EIZ a mobilní přístup, problematika e-knih, zásady vyhledávání a práce s informacemi, rešerše, měření výkonnosti vědy, bibliometrie (pojmy publikační a citační analýza, citační rejstříky, indikátory), plagiátorství, aktuální trendy v oblasti EIZ.
10. Trendy a směry rozvoje vzdělávacích technologií a technologií vůbec; on-line nástroje, služby a technologie pro využití ve vzdělávání; počítačové sítě; tvorba vzdělávacích objektů pro LMS; e-learning; vztah technologií a společnosti.
11. Základní pravidla aplikace právních předpisů, zdroje právních informací; právo na informace v zákonech (svobodný přístup k informacím a specifika informací o životním prostředí, archivace dokumentů); zákon o ochraně osobních údajů (typy údajů a subjektů, souhlas se zpracováním OÚ, garantovaná ochrana OÚ); knihovní zákon (povinnosti, služby a systém knihoven) a půjčování a odpovědnost za škodu dle občanského zákoníku; odpovědnost vydavatelů periodických a neperiodických publikací dle zákona (odpovědnost za obsah, povinný výtisk); některé služby informační společnosti (podmínky šíření obchodních sdělení, vymezení služeb a povinností jejich poskytovatelů dle zákona, odlišnost proti službám elektronických komunikací); autorská práva dle zákona (vymezení autorského díla, typy autorských práv, výjimky z autorského práva, licenční smlouvy, specifika databáze, kolektivní správci autorských práv), IT a vliv na autorskoprávní ochranu; judikáty a aktuální kauzy v oblasti právní úpravy práce s informacemi
12. Principy fungování a charakteristické znaky IS (Pojem systém jeho charakteristiky, konceptuální model a jeho prvky, Automatizovaný IS). Databáze (pojem databáze, databázový soubor, databázové modely, základní pojmy databázového zpracování - relační databáze, datové typy, záznam, atributy, Systém řízení báze dat, Aplikační programy jako prezentační vrstva IS, architektura databázových systémů). Podnikový IS a jeho charakteristiky (Podpora řídicích a administrativních funkcí, podpora činností a služeb organizace, Podpůrné IS (kancelářské, útvárové, dokumentografické a faktografické IS. Typy IS v prostředí organizace, vztah IS k úrovni řízení organizace), ERP, CRM, SCM, BI). Analýza a návrh IS (Metodiky, metody, techniky, prostředky pro boj se složitostí systému, Strukturovaný a objektově orientovaný přístup, UML).

13. Základní pojmy (věda, teorie, výzkum, paradigma); paradigmata informačních věd a knihovnictví; kvalitativní a kvantitativní výzkum: rozdíly, využití, druhy, cíl výzkumu, výzkumný problém, výzkumné otázky, výzkumné hypotézy, metody výběru vzorku v kvalitativním a kvantitativním výzkumu, kritéria kvality výzkumu (reliabilita, validita); dotazníkové šetření: formulace otázek v dotazníku, druhy otázek, skladba otázek, způsoby sběru dat); online nástroje pro správu dotazníků; kvalitativní výzkum v informačních vědách a knihovnictví, kvalitativní výzkumné metody: rozhovory, focus groups, specifické metody v informačních studiích a knihovnictví: scientometrie, bibliometrie, citační analýzy, analýzy webu; projekt výzkumu. Projekt výzkumu; úvod do statistické analýzy dat: čištění dat, třídění prvního stupně, třídění druhého stupně; absolutní, relativní četnosti; kategorizované a nekategorizované proměnné a práce s nimi; vizualizace dat (tabulky, grafy); software a aplikace pro zpracování dat; kvalitativní výzkum: analýza a interpretace, kódování v kvalitativním výzkumu; zakotvená teorie; psaní závěrečné zprávy – IMRAD.
14. Výklad věcného selekčního jazyka a jeho význam (věcný SJ v procesu reprezentace a vyhledávání informací); typy věcných SJ (předmětové SJ, systematické SJ, prekoordinované SJ, postkoordinované SJ) a jejich výhody a nevýhody; charakteristika věcných SJ z hlediska lingvistiky; metodika tvorby jednojazyčných tezurů; soubor věcných autorit NK ČR, proces indexování; výhody a nevýhody vyhledávání pomocí věcného selekčního jazyka
15. Zasazení informační etiky do širšího kontextu etiky; základní etické koncepce a principy; předmět a význam informační etiky; mikroetické a makroetické problémy v informační etice doložené příklady; etická dilemata spojená s duševním vlastnictvím včetně plagiátorství a sdílení souborů; vztah etiky a techniky; k hodnotám ohleduplný design; etické kodexy – příklady a principy jejich tvorby, netiketa, profesní etika knihovníka, etické problémy s tzv. hate speech, flame wars, cyberstalking, hoax, hackingem, crackingem, digital divide; aktuální problémy informační etiky
16. Vymezení pojmu digitální knihovna; obecná architektura DL; knihovnické a digitální identifikátory (ISBN, ISSN, ISTC, PURL, DOI); základní popisná a strukturální metadata (Dublin Core, MODS, METS); pojem interoperability a základní technologie pro interoperabilitu v DL (Z39.50, OAI-PMH, OpenURL a kontextově citlivé vazby); federativní vyhledávání a metavyhledávání - principy, porovnání; problematika dlouhodobého uchování digitální informace; sémantický web; autorsko-právní aspekty digitálních knihoven; creative commons; otevřený přístup k vědeckým informacím
17. Vymezení pojmů klíčové kompetence, funkční gramotnost, mediální gramotnost informační vzdělávání a informační gramotnost; Standardy a modely informační gramotnosti; Instituce a aktuální veřejně politické dokumenty týkající se problematiky informačního vzdělávání; Základní znaky konstruktivistické výuky; Pravidla pro definování studijních cílů + Bloomova taxonomie; Výukové metody použitelné pro potřeby informačního vzdělávání; Program RWCT; Role a kompetence knihovníka jako lektora a tutora; Nástroje a technologie pro potřeby informačního vzdělávání; Obsahy a formy informačního vzdělávání v ČR a ve světě.
18. Charakteristika odborného textu (co je a co není odborný text); Kvalifikační práce (druhy); Informační zdroj a dokument (charakteristika); Dělení dokumentů; Primární, sekundární,

terciární zdroje; Šedá literatura; Vyhledávání zdrojů (kde hledat, jak); Proces vyhledávání informací; Citace (terminologie, styly, normy, software); Plagiátorství (typy, prevence, nástroje); Rešerše (rešeršní postup, rešeršní dotaz); rešeršní nástroje (operátory); Hodnocení kvality informací, jak poznat kvalitní zdroj; Redukovaný text (funkce, druhy, automatická redukce); Publikáční etika (zásady, jak publikovat); Impaktované a recenzované časopisy (charakteristika); Copywriting (charakteristika, zásady); Kritické myšlení (charakteristika, metody)